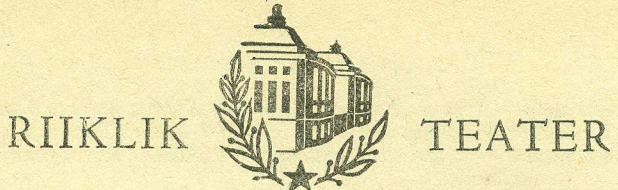

25. IV 1942

„ESTONIA”

Kalevipoeg

Koreograafiline poem 4 vaatuses, 7 pildis.

Stalini preemia laureaadi ENSV teenelise kunstniku *Eugen Kappi* muusika.
ENSV teenelise kunstniku *Andres Särevi* libreto Fr. Kreutzwaldi
samanimelise eepose aineil.

Lavastus ja koreograafia: *Helmi Tohvelman*
Muusikajuht: *Kirill Raudsepp*
Näitejuht: ENSV teeneline kunstnik *Andres Särev*
Assistendid: *Boris Blinoff* ja *Juta Arg*
Kontsertmeistrid-repetiitorid: *Rudolf Treiman*, *Heino Roomere*,
Alvin Raudsepp ja *Uladimir Tarkpea*
Lavapilt: ENSV teeneline kunstnik prof. *Uoldemar Haas*
Riietus: ENSV teeneline kunstnik prof. *Natalie Mey*
Jumestus: *Ualdur Tohera*, *Valentina Krasnova* ja *Serafima Gromova*
Rekvisiit: *Arnold Maripuu*

TEGELASED:

Kalevipoeg	<i>Ferdinand Ueike</i>	Teine öde	<i>Ilmar Silla</i>
Sorts	<i>Boris Blinoff</i>	Kolmas öde	<i>Hilda Malling</i>
Linda	<i>Juta Arg</i>	Sepp	<i>Jaan Johanson</i>
Saarepiiga	<i>Geeni Raudsepp</i>	Kuu	<i>Herman Palang</i>
Sulevipoeg	<i>Ilmar Silla</i>	Tuul	<i>Johannes Viirg</i>
Alevipoeg	<i>Johannes Viirg</i>	Päike	<i>Artur Koit</i>
Olevipoeg	<i>Herman Palang</i>	Kolm vana sõdalast	{ <i>Aleksander Larin</i> <i>Herman Tila</i> <i>Prüt Raudkivi</i>
Esimene öde	<i>Valentina Vassiljeva</i>		

Kaastegevad: Riikliku Teatri „Estonia“ balletirühm, meeskoor ja draama õppe-
rühm. Riikliku Teatriinstituudi üliõpilased, Riikliku Koreograafilise Kooli õpilased.

Tantsude järjestus:

1. pilt: a) Kuutants — *Herman Palang ja Riikliku Koreograafilise Kooli õpilased,*
b) Tuuletants — *Johannes Üürg ja teatri balletirühm,*
c) Karutants — *teatri balletirühm ja Riikliku Koreograafilise Kooli õpilased,*
d) Räditants — *teatri balletirühm.*
2. pilt: a) Karjaste tants — *Riikliku Koreograafilise Kooli õpilased,*
b) Sortsi tants — *Boris Blinoff.*
3. pilt: a) Näkimeidude tants — *teatri balletirühm,*
b) Saarepiiga tants — *Geeni Raudsepp,*
c) Kalevipoja ja Saarepiiga tants — *Ferdinand Ueike ja Geeni Raudsepp.*
4. pilt: a) Seppade tants — *Jaan Johanson ja Riikliku Teatriinstituudi üliõpilased,*
b) Kalevipoja mõõgatants — *Ferdinand Ueike,*
c) Tants sepa juures — *teatri balletirühm.*
5. pilt: a) Esimese õe tants — *Valentina Uassiljeva ja Herman Palang,*
b) Teise õe tants — *Illaria Smirnova ja Johannes Üürg,*
c) Kolmanda õe tants — *Hilda Malling ja Ilmar Silla,*
d) Kolme õe ja kolme venna tants — *eelmised ja Riikliku Teatriinstituudi üliõpilased,*
e) Ingliska — *eelmised, teatri balletirühm, draama õpperühm, meeskoori liikmeid ja draamanäitlejaid.*
6. pilt: a) Tormid ja leegid — *teatri balletirühma liikmed,*
b) Loominimesed — *needsamad,*
c) Põrgupüügade tants — *needsamad.*

SÜNDMUSTIK

Esimene vaatus.

1. pilt.

Tuba Kalevite talu. Talvine õhtu.

Neiud ketavad. Siseneb Kalevite talu lesk perenaine Linda, vaatleb ketrajate tööd ja pöördub siis seina juurde, kus ripuvad manalasse varisenud Kalevitaadi sõjakuub ja lahingukübar. Ta jääb mõtlema oma lahkunud eluseltsilisele. Tuleb kosilane Kuu ja palub Lindat endale kaasaks. Ent Linda jääb truuks oma surnud abikaasa mälestusele ja lükkab kosilase ettepaneku tagasi. Kuu lahkuib ja neiud hakkavad jälle ketrama. Siseneb kosilane Tuul, Linda ei võta ka tema ettepanekut vastu. Nüüd tuleb Päike ja kutsub Lindat endale eluseltsiliseks, Linda annab ka Päikesele eitava vastuse. Kui Päike on lahkunud, väljuvad ka neiud ja Linda jääb üksi. Nüüd siseneb Sorts ja meelitab Lindat endale abikaasaks. Et Linda ei nõustu, hakkab Sorts teda ähvardama. Ootamatult saabub jahilt koju Kalevipoeg ja kihutab Sortsi minema. Kalevipoeg näitab emale jahisaaki ja ta sõbrad tantsivad Lindale karutantsu. Pilt lõpeb Räditantsuga.

2. pilt.

Kalevite talu õu. Suvine hommik.

Linda tuleb majast ja äratab Kalevipoja, kes õues magab. Kalevipoeg lööb lokku. Tulevad töölised ja neiud, võtavad tööriistad ja ruttavad ühes Kalevipojaga tööle. Sisenevad karjased, tantsivad ja lähevad karja. Linda toimetab koduseid talitusi. Kasutades Linda üksiolekut hiilib õue Sorts, kes püüab Lindat vägisi ära viia. Linda palub loodusejõudude abi. Kerkib kõu ja välk lööb Sortsi uimaseks. Linda aga

muutub kiviks. Halbadest aimdustest tiivustatuna ruttab kohale Kalevipoeg, kes nähes kivi ja murult leitud Sortsi kübarat, vannub Sortsile kättemaksu. Põlvitanud sügavas harduses kiviks muutunud ema ees, võtab Kalevipoeg isa mõõga ja läheb Sortsi otsima.

Teine vaatus.

3. pilt.

Kaljune mererand. Kuuvalge suveöö.

Heledal kuupaistel vallatlevad ja tantsivad näkiineid rannaliival. Neid peletab minema Kalevipoja eest põgenev Sorts, kes poeb kaljulõhesse varju. Kalevipoeg üstub kivile puhkama. Ilmub Saarepiiga, kes unistab ja oma tantsuga kutsub kaugustest tundmatut kallimat. Ta pärg kukub allikasse ja kumardudes seda sealt võtma, näeb ta allika vees Kalevipoja (viimane tõuseb parajasti kaljul püstil) peegeldust. Märkanud Kalevipoega, tahab ehmunud Saarepiiga põgeneda, ent Kalevipoeg ei lase seda sündida. Noored armuvad teineteisesse ja väljendavad oma õnne tantsus. Neid varitseb aga Sorts, kes lükkab suure kivi veerema, et noori surmata. See ebaõnnestub ja Sorts põgeneb uuesti kaljulõhesse, kuna teda tagaajav Kalevipoeg purustab vastu kaljut oma mõõga. Kalevipojal on kadunud isa kuulsast mõögast kahju. Saarepiiga lohutab teda ja juhatab talle teed sepa juurde. Samal hetkel ilmub Saarepiiga selja taha Sorts ja tõukab neiu merre. Kalevipoeg hüppab piigale järele ja püüab teda päästa, kuid see ei õnnestu. Ta toob merest kaldale neiu laiba. Põlvitades oma kallima laiba juures võtab ta endale mälestuseks Saarepiiga kaelakee ja töötab neiu surma eest Sortsile kättemaksu.

4. pilt.

Sepikoda.

Sepp ja ta pojad töötavad. Siseneb Kalevipoeg, näitab sepale oma katkist mõõka ja tahab osta uut. Sepp käseb teda valida sobivat, kuid Kalevipoja käes purunevad ka kõige kuulsamad mõõgad. Lõpuks toob sepp seinasse peidetud mõõga („mõõkade kuninga“). Kalevipoeg lööb sellega alasiile ja mõök lõhestab alasi koos aluspakuga pooleks. See mõök sobib Kalevipojale ja kaup tehakse kindlaks. Sepp laseb tuua õlle-vaadi, juuakse liiku, tantsitakse. Hetkeks vilksatab rahva hulgas Sorts, mis tõendab, et vaenlane ei maga. Lõpuks annab sepp Kalevipojale mõõgaga kaasa oma panimad soovid.

Kolmas vaatus.

5. pilt.

Lagendik tamme juures.

Rahvas tuleb kokku, et valida oma riigile juhti. Valik toimub võistluse kaudu, milles Kalevipoeg võidab Alevipoja, Olevipoja ja Sulevipoja odahaites, vägikaukavedamises ja vehklemisses. Rahvas juubeldab Kalevipojale. Talle pannakse selga kuldtoimne kuub, pähe kuldne kübar. Võimutunnustena antakse talle kuldne oda ja külp. Algab pidu, millest võtavad osa nii noored kui vanad. Tantsivad kolm õde ja kolm venda. Sellele järgneb ingliska. Järsku hakkavad hüüdma sõjasarved. Tuuakse teade, et vaenlane on maale tunginud.

Ilmub Sorts oma sõjaväega. Ent Kalevipoeg peksab nad laiali ja läheb vaenlast taga ajama. Kohale jäävad kolm õde ja kolm vana sõdalast. Ootamatult ilmub kohale Sorts, kes tapab raugad ja röövib neid ning rahva poolt Kalevipojale antud riigi embleemid — kuldkilbi ja oda. Tagasi pöördudes Kalevipoeg ja ta kaaslased avastavad Sortsi kuritöö. Nüüd töötab Kalevipoeg minna põrgusse, et tuua tagasi kuldkilbi ja -oda ning vabastada neid.

Neljas vaatus.

6. pilt.

Põrgu.

Kalevipoeg ilmub põrgusse ja võitleb mitmesuguste ohtude ja takistustega. Ta läbib kose, võitleb tormi ja tuleleekidega, murrab endale teed läbi loom- inimeste ja ei lase end meelitada põrgupiigade võludest. Põrgu tagakambriist leiab ta Kalevitemaalt röövitud neid, kes juhatavad talle ka kuldkilbi ja -oda. Võtnud need kaasa, pöördub ta koos neidudega maa peale tagasi. Põrgu suudmes kohtab Kalevipoeg aga veel kord Sortsi. Algab lõppvõitlus, mille võidab Kalevipoeg, kes lennutab Sortsi poolest kehast saadik kaljusse ja aheldab ta selle külge.

7. pilt (finaal).

Rahvas ootab Kalevipoja tagasitulekut põrgust. Kalevipoeg ja neid saabuvad. Rahvas juubeldab.

Hind 50 kop.